

Verksamhetsberättelse för föreningen ”Nya Vägar till högre utbildning”

Verksamhetsår: 25 mars 2025–30 juni 2026

Föreningens bildande och ändamål

Föreningen Nya Vägar till högre utbildning bildades den 25 mars 2025 vid ett konstituerande möte hos TCO i Stockholm. Vid mötet valdes föreningens första styrelse, stadgar antogs och föreningens verksamhet och inriktning fastställdes.

Föreningen är en ideell organisation med ändamålet att verka för utveckling av decentraliserad högre utbildning i hela Sverige. Ett särskilt fokus är att stärka strukturen, kvaliteten, utvecklingen och de långsiktiga finansieringsförutsättningarna för högre utbildning som bedrivs genom lokala lärmiljöer.

Nya Vägar samlar kommuner, lärosäten, näringsliv och andra organisationer och aktörer som har intresse av, eller kan bidra till, utvecklingen av decentraliserad högre utbildning. Föreningen verkar för att högre utbildning ska vara tillgänglig för människor oavsett var i landet de bor och för att lokala lärmiljöer ska ges en tydligare och mer långsiktig roll i det svenska högskolesystemet.

Styrelsen

Föreningens styrelse har sedan föreningens bildande bestått av representanter från kommuner, lärosäten och andra samhällsaktörer med erfarenhet och engagemang inom området decentraliserad högre utbildning.

Ordförande

Jerry Engström, Västerviks kommun

Ordinarie ledamöter

- **Anneli Sahlin**, Campus Nynäshamn
- **Anna Olofsson**, Mittuniversitetet
- **Johan Danielsson**, Campus Lycksele
- **Cecilia Bjursell**, Mälardalens universitet
- **Kristina Sandström**, Campus Dalsland
- **Fredrik Christensson**, Högskolan Väst
- **Lars-Uno Åkesson**, Campus Värnamo/Nitus
- **Peo Brehmer**, Linköpings universitet
- **Ola Bokström Dagbro**, Campus Västervik
- **Thomas Winman**, Jönköping University
- **Sören Davidsen**, Campus Karlshamn
- **Ulrika Wallén**, Svenskt Näringsliv

Ersättare

- **Hannah Grankvist**, Linköpings universitet
- **Martin Hellström**, Mälardalens universitet
- **Catarina Lundqvist**, Norrbottens Kommuner
- **Anders Fällström**, Mittuniversitetet

Till valberedning utsågs **Lena Lindhè, Peter Mandahl och Sara Eliasson**.

Styrelsens arbete

Under verksamhetsåret har styrelsen genomfört nio styrelsemöten. Därutöver har föreningen genomfört ett lunch-till-lunch-möte hos Svenskt Näringsliv i Stockholm samt ett flertal arbetsutskottsmöten och möten i olika styrelsekonstellationer.

Styrelsens arbete har under det första verksamhetsåret i stor utsträckning varit inriktat på att etablera föreningen, utveckla formerna för samverkan mellan medlemmarna och tydliggöra föreningens roll som nationell aktör i frågor som rör decentraliserad högre utbildning.

Föreningen hade vid verksamhetsårets slut 18 medlemmar. Därutöver har föreningen etablerat ett bredare nätverk av kommuner och organisationer som på olika sätt stödjer och bidrar till föreningens arbete.

Kunskapsutbyte, samverkan och nationell synlighet

Under verksamhetsåret har Nya Väggar aktivt deltagit i och bidragit till olika konferenser, seminarier, möten och utvecklingsinitiativ med koppling till högre utbildning, kompetensförsörjning och lokala lärmiljöer.

Föreningen har bland annat medverkat i sammanhang arrangerade av Akademi Norr, Linköpings universitet och Nitus, deltagit i en nordisk digital konferens samt medverkat vid konferenser och möten i Bergen. Föreningen har även genomfört studiebesök och erfarenhetsutbyte med University of the Highlands and Islands i Skottland. Därutöver har föreningen haft dialog med kommuner och andra aktörer från olika delar av landet samt med politiker på nationell, regional och lokal nivå.

Genom dessa kontakter har föreningen fått möjlighet att sprida kunskap om lokala lärmiljöer och decentraliserad högre utbildning, samtidigt som erfarenheter och perspektiv från olika delar av landet har kunnat tas tillvara i föreningens fortsatta arbete.

Föreningens arbete har också uppmärksammats i olika sammanhang. Nya Väggar har bland annat intervjuats av Ungdomsbarometern och medverkat digitalt i ett arrangemang med Mälardalsrådet. Föreningens arbete har även uppmärksammats i en nordisk bok om *Place Management*, där Nya Väggar lyfts fram som en möjlig modell för utveckling av decentraliserad högre utbildning i ett nordiskt sammanhang.

Under året har föreningen dessutom arbetat med projektidéer och projektansökningar i syfte att skapa förutsättningar för extern finansiering av fortsatt utvecklingsarbete.

Konferens och seminarium i riksdagen

En viktig del av verksamheten under året var den konferens som föreningen arrangerade, där den andra dagen genomfördes i form av ett välbesökt seminarium i Sveriges riksdag.

Seminariet hade fokus på förutsättningarna för decentraliserade utbildningsmiljöer och behovet av ett långsiktigt nationellt ansvar. Frågor som diskuterades var bland annat hur lokala lärmiljöer kan utvecklas och ges stabila förutsättningar samt vilken roll staten kan spela för att skapa långsiktiga strukturer och finansieringsmodeller.

Seminariet samlade en bred panel med representanter från bland annat akademien, näringslivet och fackföreningsrörelsen. Diskussionerna belyste de kompetensförsörjningsutmaningar som många kommuner och regioner står inför och den potential som finns i lokala lärmiljöer för att öka tillgången till högre utbildning.

Genom seminariet skapades också en mötesplats för dialog mellan olika samhällsaktörer och en möjlighet att synliggöra frågan om decentraliserad högre utbildning i ett nationellt sammanhang.

Almedalen 2026

Föreningen var även representerad under Almedalsveckan 2026 och arrangerade där ett eget seminarium med rubriken "Gör högre utbildning möjlig där människor faktiskt bor".

Seminariet samlade en stor åhörarskara och gav föreningen möjlighet att lyfta frågan om geografisk tillgänglighet till högre utbildning och betydelsen av lokala lärmiljöer för kompetensförsörjning och regional utveckling.

Seminariet bidrog till nya kontakter och flera dialoger om möjliga långsiktiga utvecklingssamarbeten. Deltagandet i Almedalen blev därmed ytterligare en viktig del i föreningens arbete med att skapa nationell uppmärksamhet kring frågan och bygga ett bredare nätverk av aktörer.

Nya Vägar – en plattform för tillgänglig högre utbildning

Nya Vägar är ett initiativ för att öka tillgången till högre utbildning i hela Sverige. Föreningens fokus är särskilt riktat mot decentraliserad högre utbildning, där utbildning från universitet och högskolor görs tillgänglig genom lokala lärmiljöer, campus och lärcentra.

Utgångspunkten är att geografiskt avstånd till ett traditionellt lärosäte inte ska vara ett avgörande hinder för den som vill studera vidare. Lokala lärmiljöer kan skapa möjligheter för människor att studera på hemorten och samtidigt vara kvar i sitt lokala sammanhang, vilket också kan bidra till den lokala och regionala kompetensförsörjningen.

Föreningen verkar för att decentraliserade utbildningsmiljöer ska kunna utvecklas som en integrerad och kvalitetssäkrad del av det svenska högskolesystemet. En central del av arbetet är därför att utveckla formerna för samverkan mellan kommuner, lärosäten, näringsliv och andra relevanta aktörer.

Fortsatt inriktning

Under föreningens första verksamhetsår har grunden lagts för ett långsiktigt arbete med att stärka decentraliserad högre utbildning i Sverige. Genom medlemsorganisationerna, det växande nätverket och de kontakter som etablerats nationellt och internationellt finns goda förutsättningar att fortsätta utveckla föreningens verksamhet.

Föreningen kommer framöver att fortsätta verka för:

- ökad tillgång till högre utbildning i hela landet,
- långsiktigt hållbara och kvalitetssäkrade lokala lärmiljöer,
- utvecklade samverkansmodeller mellan kommuner, lärosäten och andra aktörer,
- tydligare nationella strukturer för decentraliserad högre utbildning,
- långsiktiga och hållbara finansieringslösningar, samt
- ökad kunskap och medvetenhet om lokala lärmiljöers betydelse för kompetensförsörjning och regional utveckling.

Nya Väggar vill därigenom bidra till ett Sverige där möjligheten att studera vidare inte är beroende av att man bor nära ett universitet eller en högskola, utan där högre utbildning kan göras tillgänglig där människor faktiskt bor och verkar.

För mer information se www.nyavagar.se

För styrelsen

Jerry Engström
Ordförande